

Antallet af ugifte samlevere er steget med 21 pct. til ca. 450.000 personer (Statistiske Efterretninger, Befolkning og valg, 1983, nr. 10).

Der er i disse 4 år især konstateret en meget stor stigning i de langvarige forhold. Antallet af ugifte samlevere, der har samlevet i mindst 2 år, er steget med 54 pct. til ca. 315.000. Antallet af personer, der har samlevet i mindst 5 år, er steget med ikke mindre end 65 pct. til ca. 153.000.

Samlevere, der både har samlevet i mindst 5 år og tilhører aldersgruppen af 35-årige og derover, har – som fremhævet af ægteskabsudvalget – i særlig grad behov for en ændring af lovgivningen. Denne gruppe er i løbet af de sidste 4 år steget med 50 pct. til i alt ca. 72.000 personer.

På baggrund af denne udvikling finder forslagsstillerne, at det er nødvendigt, at der nu foretages en ændring af arveafgiftslovens regler om beregning af arveafgift for ugifte samlevere. En løsning af problemet kan ikke udsættes længere.

Selv om der ikke er gennemført ændringer af arveafgiftsloven, skal det dog retfærdigvis nævnes, at skattedepartementet i 1980 lempede de betingelser, der stilles for at anvende dispensationsbestemmelsen i arveafgiftslovens § 3, stk. 6. Betingelserne var tidligere overordentlig restriktive og fandt fortrinsvis anvendelse på husbestyrerinder og lign. Selv efter lempelsen er betingelserne dog ganske restriktive. Der kræves således 10 års samliv for at få afgiften nedsat til afgiftsklasse A, der stort set svarer til den skala, der anvendes for ægtefæller. Efter 6 års samliv kan afgiften nedsættes til afgiftsklasse B, der kun giver en forholdsvis ringe nedsættelse.

Lovforslagets indhold

Forslagsstillerne lægger vægt på, at der sikres den efterlevende et egentligt retskrav på – når visse betingelser er opfyldt – at få arveafgiften beregnet efter samme lempelige regler som en efterlevende ægtefælle.

Det er derfor ikke fundet tilstrækkeligt blot at udvide mulighederne for dispensation. En dispensationsbestemmelse kan ikke sikre den nødvendige tryghed for parterne, mens samlivsforholdet består. Det vil endvidere bevirke, at situationen bliver meget usikker for den efterlevende i perioden, indtil det er afgjort, om dispensationsansøgningen kan imødekommes. Det vil især være tilfældet, hvis dispensationsadgangen gøres afhængig af mere subjektive forhold som f.eks., at der har foreligget et økonomisk fællesskab af et vist omfang.

Det er fundet rimeligt at kræve, at samlivsforholdet har bestået i en vis periode, for at den lempelige afgiftsberegning kan finde anvendelse. Forslagsstillerne finder en periode på 2 år passende. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at der anvendes samme afgrænsning i lejelovgivningens bestemmelser om en samlevers ret til at fortsætte et lejemål efter lejerens død (lejelovens § 75, stk. 2).

En ubeslægtet samlevers arveret efter en afdød samlever er betinget af, at afdøde har testamenteret til fordel for samleveren. Forslagsstillerne finder ikke, at der bør ændres på dette forhold. Men man har lagt vægt på, at det forhold, at den afdøde har oprettet testamente til fordel for samleveren, sikrer, at parterne har haft en følelse af en betydelig samhørighed.

Forslaget tager kun sigte på egentlige parforhold – herunder parforhold, der består af to personer af samme køn. Det er derfor fastsat, at den lempelige arveafgiftsberegning kun kan finde anvendelse i forhold til en arving.

Det er ikke fundet rimeligt at stille krav om, at samlivet skal have haft en vis karakter, f.eks. i form af økonomisk fællesskab af et vist omfang. Da samlivsforholdene er meget forskelligartede, vil en sådan bestemmelse være meget vanskelig at anvende i praksis. Den vil kunne give anledning til mange vanskelige afgrænsningsspørgsmål. Det bemærkes i den forbindelse, at også ægteskaber er forskelligartede, og at ægteskabslovgivningen gennem bestemmelserne om særeje i meget vid udstrækning giver gifte samlevende mulighed for at have særskilt økonomi. Det er endelig fundet uheldigt at pålægge den efterlevende at bevise, at der har foreligget et økonomisk fællesskab af en vis karakter.

Forslagsstillerne finder ikke, at der bør gennemføres en lempelse af arveafgiften af meget store formuer. Det foreslås derfor, at den lempelige afgiftsberegning for ugifte samlevere kun finder anvendelse for den del af arven, der ligger under 500.000 kr. Hvis der skal skabes fuld ligestilling mellem ugifte og gifte samlevere, bør der i stedet for gennemføres en forhøjelse af satserne for ægtefæller for den del af arven, der ligger over 500.000 kr.

Den lempelige arveafgiftsberegning for ægtefæller finder også anvendelse for en tidligere ægtefælle. Det er ikke fundet rimeligt, at der gennemføres en tilsvarende almindelig regel for forhenværende ugifte samlevere.

Det kan dog være rimeligt at anvende de lempelige satser i visse tilfælde, hvor en af parterne på grund af f.eks. studieophold, forflyttelse eller syg-